

Turvallisuussuunnitelma 2014

Teuvan kunta

Khall 1.4.2014 § 86

Turvallisuus- ja hyvinvointiryhmä

Sisältö

1	Johdanto	3
2	Teuvan kunta	4
3	Väestörakenne ja kunnan nykytila	4
4	Turvallisuussuunnitelman paikallinen toteutus	7
4.1	Seuraavilla toimenpiteillä Varhaiskasvatus pyrkii lisäämään kuntalaisten turvallisuutta ja ehkäisemään turvattomuutta	8
4.2	Seuraavilla toimenpiteillä Koulutoimi pyrkii lisäämään kuntalaisten turvallisuutta ja ehkäisemään turvattomuutta	9
4.3	Seuraavilla toimenpiteillä Vapaa-aikatoimi pyrkii lisäämään kuntalaisten turvallisuutta ja ehkäisemään turvattomuutta	10
4.4	Seuraavilla toimenpiteillä Kirjasto pyrkii lisäämään kuntalaisten turvallisuutta ja ehkäisemään turvattomuutta	11
4.5	Seuraavilla toimenpiteillä Tekninen toimi pyrkii lisäämään kuntalaisten turvallisuutta ja ehkäisemään turvattomuutta	11
4.6	Seuraavilla toimenpiteillä Hallinto- ja elinkeinopalvelut pyrkii lisäämään kuntalaisten turvallisuutta ja ehkäisemään turvattomuutta	13
4.7	Seuraavilla toimenpiteillä LLKY , neuvolatoiminta ja vanhushuolto pyrkii lisäämään kuntalaisten turvallisuutta ja ehkäisemään turvattomuutta	13
5	Tilastoja	14
5.1	Yhteenvedot kuntalaisille tehdyistä kyselyistä	14
5.2	Tapaturmat	18
6	Turvallisuutta ohjaavat strategiat ja toimenpideohjelmat	20

1 Johdanto

Kuntatalouden menot ovat neljässä vuosikymmenessä lähes kymmenkertaistuneet. Vuonna 1970 kunnilla oli yhteensä 114 lakisääteistä tehtävää. Nykyään niitä on pitkälti yli 500. Yleinen linja on valtion vetäytyminen maakunnista. Julkisen hallinnon virastot korvataan yhteisillä asiakaspalvelupisteillä. Maaseutumaiset kunnat hiljenevät, työssäkäyntialueet laajenevat. Nuorten syrjäytyminen ei ole enää uhkakuva, vaan jokapäiväinen ongelma. Uhka kansalaisten eriarvoistumisesta on koko maan kattava. Läsnä on myös tietoisuus globaaleista ekologisista vaaroista, jotka eivät tunne valtioiden rajoja niinä missä kuntienkaan.

Osaksi näistä syistä valtioneuvosto on 8.5.2008 tehnyt periaatepäätöksen sisäisen turvallisuuden ohjelmaksi. Ohjelman tavoitteet on asetettu vuodelle 2015 ja tavoitteena on, että Suomi on Euroopan turvallisin maa vuonna 2015.

Sisäisen turvallisuuden ohjelmaan on sisällytetty useita yhteisiä tavoitteita, joita ovat muun muassa paikallisen turvallisuussuunnittelun kehittäminen, syrjäytymisen ehkäisy, alkoholihaittojen torjunta, turvallisuusnäkökohdat paikallista infrastruktuuria kehitettäessä. Sisäisen turvallisuuden kehittämiseksi ja parantamiseksi on myös mainittu erityisiä tavoitteita, kuten kodin, vapaa-ajan ja liikkumisen turvallisuuden lisääminen, väkivallan vähentäminen, ja suuronnettomuuksien ehkäisy.

Valtioneuvosto teki periaatepäätöksen kolmannesta sisäisen turvallisuuden ohjelmasta Turvallisempi huominen 14.6.2012. Ohjelmassa on päätetty 64 toimenpiteestä. Ne toimeenpannaan alueellisesti laadittujen toimeenpanosuunnitelmien avulla sekä osana paikallista turvallisuussuunnittelua kuntien tekemien päätösten mukaisesti. Kaikkien toimenpiteiden toimeenpano edellyttää poikkihallinnollista yhteistyötä.

Ohjelman keskeinen sisältö toimenpidekokonaisuuksittain sisältää muun muassa turvallisuuden tunteen lisäämisen niin julkisella, yksityisellä kuin kolmannellakin sektorilla. Fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus on nostettu ohjelmassa kattavasti esiin, ja se on ulotettu koskemaan kaikkia ikäryhmiä.

Paikallinen turvallisuussuunnittelu (*kunnan turvallisuussuunnitelma*) on täten sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanoa paikallisella tasolla. Suunnitelman tavoitteena on parantaa turvallisuutta vähentämällä onnettomuuksien, tapaturmien, rikosten ja häiriöiden määrää erityisesti ennaltaehkäisyn ja riskienhallinnan keinoin. Turvallisuuden tunnetta ei voida määritellä rajaten, koska sen kokeminen muodostuu yksilöiden taustan, ammatin, iän ja kokemusmaailman vuoksi tapauskohtaisesti. Turvallisuussuunnittelu perustuukin laajaan käsitteeseen, jossa monet eri tahot (*viranomaiset, elinkeinoelämä, järjestöt, yhdistykset*) tekevät yhteistyötä paikallisen turvallisuuden kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi. Turvallisuussuunnittelussa tulee huomioida keskeiset riskite-

kijät ja uhat kunnan asukkaiden suojaamiseksi. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon ajantasainen ja valveilla oleva organisaatio, sillä turvallisuussuunnittelu on jatkuvaa työtä sisäisen turvallisuuden tehostamiseksi ja jatkuvuuden turvaamiseksi.

2 Teuvan kunta

Teuva sijaitsee Länsi-Suomen läänissä Etelä-Pohjanmaalla ja on yksi Suupohjan seutukunnan neljästä (Isojoki, Karijoki, Kauhajoki, Teuva) kunnasta. Kunnan kokonaispinta-ala on noin 555 neliökilometriä. Pinta-alasta 10 600 ha on peltoa, metsää puolestaan 33 600 ha. Kantatie nro 67 kulkee Teuvan halki, samoin Suupohjan rautatie. Lähimmät säännöllistä reittiliikennettä hoitavat lentokentät sijaitsevat Vaasassa, Seinäjoella ja Porissa. Lisäksi Kauhajoella on pienlentokenttä. Lähin junien henkilöliikenneasema on Seinäjoella. Kaskisissa ja Kristiinankaupungissa ovat lähimmät satamat.

Teuvan elinkeinorakenne jakaantuu prosentuaalisesti kolmelle sektorille: maa- ja metsätalous 16%, teollisuus ja rakentaminen 33%, ja palveluala/ muut 51%.

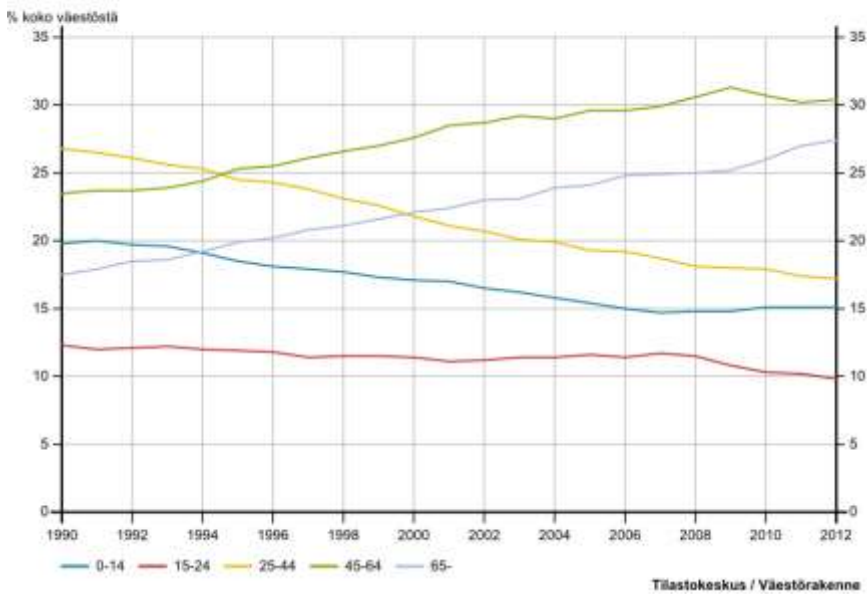
Teuva on vuodesta 2009 saakka ollut osa Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymää (LLKY), joka on Kauhajoen kaupungin Teuvan, Isojoen ja Karijoen kuntien yhteistoiminta-alue. LLKY tuottaa yhteistoiminta-alueensa asukkaille sosiaali- ja terveystalveta, ympäristöterveydenhuollon, eläinlääkintähuollon sekä ympäristönsuojelun palveluja. Teuva kuuluu Etelä-Pohjanmaan palo- ja pelastuslaitoksen sekä Etelä-Pohjanmaan poliisilaitosten alueelle.

3 Väestörakenne ja kunnan nykytila

Väestön ikääntyminen koskettaa jokaista Suomen kuntaa. Työikäisten osuus vähenee, ja eläkeikäisten osuus kasvaa. Lasten ja nuorten osuus, sekä syntyvyys on vaihtelevaa kunnittain, mutta sekin on pienenemään päin.

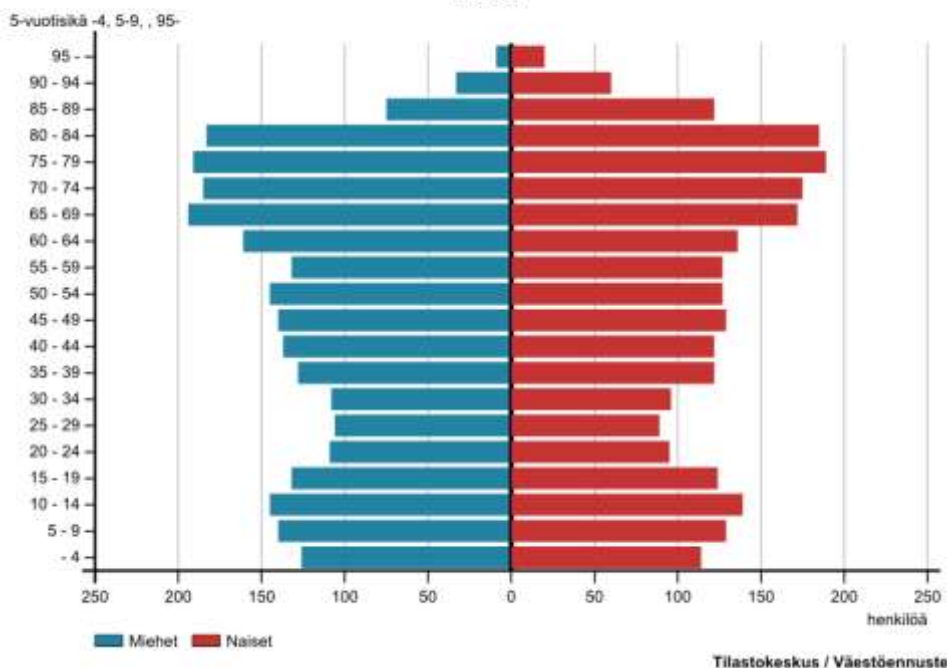
Teuvan kunta kuuluu Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymään. Teuva ei siis itsenäisesti järjestä esimerkiksi sosiaali- ja terveystalveta, vaan ne tuotetaan yhteistyössä LLKY:n alueella (Kauhajoki, Karijoki, Isojoki, Teuva).

Väestön ikärakenne 1990-2012
Teuva

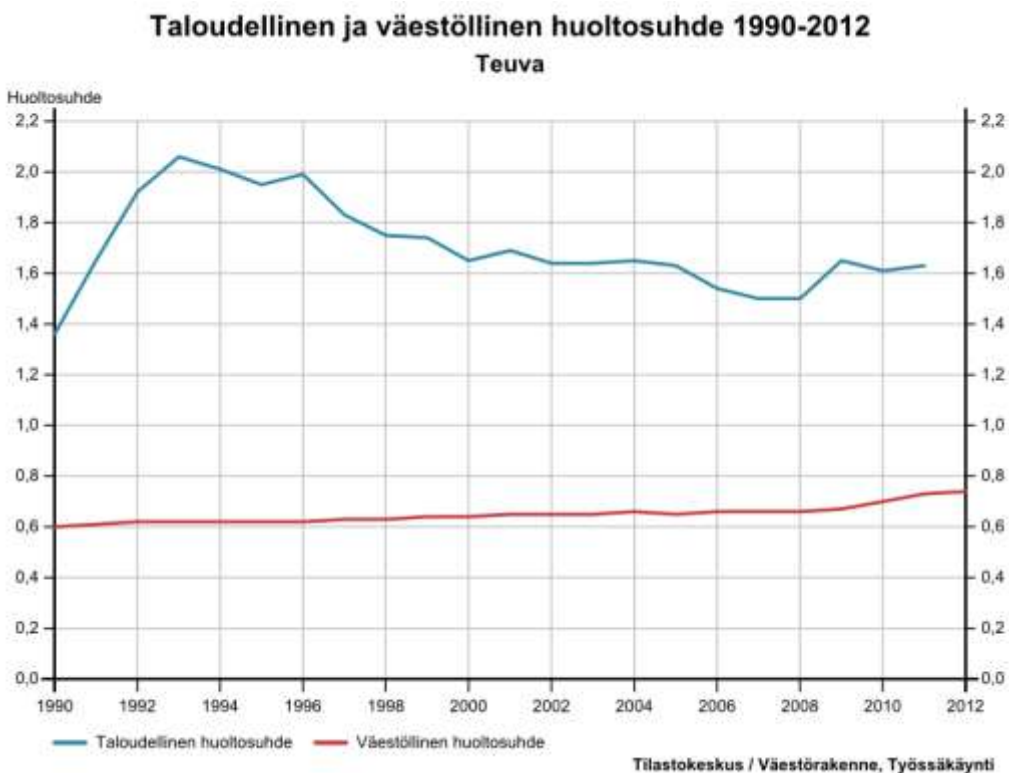

Kaavio todentaa selvästi Teuvan osalta yli 65- vuotiaiden määrän tasaisen kasvun. Väestökehitys ja väestörakenteen muutokset vaikeuttavat ratkaisevalla tavalla kunnan mahdollisuuksiin vastata peruspalvelujen järjestämisestä. Väestökehityksen ja väestörakenteen muutosten kunnan haasteet erilaistuvat entistä enemmän. Muutokset edellyttävät merkittävää kuntarakenteen, palvelurakenteiden ja palveluprosessien uudistamista. Väestörakenteen heikentyminen, erityisesti yli 75-vuotiaiden määrän kasvu, merkitsee sosiaali- ja terveyspalvelujen tarpeen lisääntymistä, mikä haastaa kunnan talouden. Jatkossa tilanne ei tule helpottumaan, kuten kaavio väestöennusteesta osoittaa:

Ikärakenne väestöennusteen mukaan 2030
Teuva

Työikäisten väheneminen ja vanhusten määrä kasvu on monissa Suomen seutukunnissa tikittävä aikapommi. Näin on myös Teuvalla. Erityisesti syrjäkyllissä asuvien vanhusten ongelmaksi voivat muodostua puutteelliset asuinolot ja palveluiden huono saatavuus. On kyettävä arvioimaan niitä vaikutuksia, haasteita ja uhkia, joita väestön ikääntymisestä aiheutuu kuntataloudelle sekä aluekehitykselle. Tähän liittyen pyritään myös LLKY:n sosiaali- ja terveyssektorilla jatkuvasti hahmottelemaan vaihtoehtoja, joiden avulla haasteisiin voidaan varautua ja uhkia torjua.

Huoltosuhdetaulukko osoittaa Teuvan kunnan väestörakennetta työllisten sekä työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien välisenä suhteena (taloudellinen huoltosuhde). Eri ikäryhmien välistä suhdetta osoittava käyrä (väestöllinen huoltosuhde) osoittaa lisääntyvät erot eri ikäryhmien välillä. Arvot ovat jo melko korkeita, mikä osoittaa myös Teuvan osalta kautta maan lisääntyvän työikäisten ulkopuolella olevien määrän.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen työllisyyskatsaus maaliskuulta 2013 kertoo, että Teuvalla oli työttömiä työnhakijoita (ml. henk.koht. lomautetut) 248. Työnhakijoista oli 152 miestä, 96 naista, alle 25-vuotiaita 34, yli 50-vuotiaita 116, yli vuoden työttömänä olleita 42. Työttömyysaste samalta kuukaudelta oli 10,0 % (tammikuulla 10,7 % ja helmikuulla 10,7 %).

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen työllisyyskatsaus huhtikuulta 2013, jonka mukaan Teuvalla oli työttömiä työnhakijoita (ml. henk.koht. lomautetut) 241, joista 141 miestä, 100 naista, alle 25-vuotiaita 34, yli 50-vuotiaita 109, yli vuoden työttömänä olleita 42.

Työttömyysaste 9,7 % osoittaa hieman laskua edellisiin kuukausiin (helmikuulla 10,7 % ja maaliskuulla 10,0 %).

Länsi-Suomen maistraatin väkilukutilasto 30.4.2013, jonka mukaan Teuvan asukasluku oli 5744, muutos vuodenvaihteesta 2012/2013 -23

Työmarkkinat	Teuva	Koko maa
Kunnassa olevien työpaikkojen lukumäärä 31.12.2010	2 072	2 325 679
Työllisten osuus 18-74-vuotiaista, % 31.12.2011	56,4	60,7
Työttömyysaste, % 31.12.2011	9,9	9,8
Kunnassa asuvan työllisen työvoiman määrä 31.12.2011	2 226	2 354 422
Asuinkunnassaan työssäkävien osuus työllisestä työvoimasta, % 31.12. 2010	71,5	67,4
Alkutuotannon työpaikkojen osuus, % 31.12.2010	16,2	3,7
Jalostuksen työpaikkojen osuus, % 31.12.2010	30,9	22,1
Palvelujen työpaikkojen osuus, % 31.12.2010	51,1	72,9
Toimialtaan tuntemattomien työpaikkojen osuus, % 31.12.2010	1,8	1,3
Taloudellinen huoltosuhde, työvoiman ulkopuolella tai työttömänä olevat yhtä työllistä kohti 31.12.2011	1,63	1,29
Eläkkeellä olevien osuus väestöstä, % 31.12.2011	33,7	24,0

Nykyiset vapaaehtoisuuteen perustuvat yhteistyömuodot, joissa päätöksentekovalta on viime kädessä yksittäisten kuntien valtuustoilla, eivät kuitenkaan riittävästi pysty ratkaisemaan yhdyskuntarakenteen hajautumista.

4 Turvallisuussuunnitelman paikallinen toteutus

Turvallisuustyön tarkoituksena on kuntalaisille turvallisen elinympäristön luominen ja sen ylläpitäminen. Tavoitteena on, että asukkaiden, yritysten, yhteisöjen ja kunnan oman

toiminnan turvallisuusriskit olisivat mahdollisimman pienet ja vahinkojen ja onnettomuuksien ennaltaehkäisy tehokasta. Turvallisuustyön tavoitteena on myös parantaa ja ylläpitää paikallista turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta. Tämä vaatii jatkuvaa yhteistyötä eri toimijoiden ja sektoreiden välillä. Vastuualueiden johto on osaltaan tärkeässä roolissa kuntalaisten hyvinvointia mitattaessa. Toteutuneiden toimenpiteiden mittareina käytetään tuloskortteja. Kehittämisen arvoisena nähdään lisäksi myös sellaiset toiminnot, jotka eivät ole lakisääteisiä. Teuvan kunnan turvallisuussuunnitelmaa hahmoteltaessa painopistealueiksi valikoituivat seuraavat:

Turvattomuus, käsittäen ilkkivallan, häiriökäyttäytymisen, kiusaamisen, syrjinnän ja häirinnän niin työpaikalla kuin koulussa, omaisuus- ja väkivaltarikokset, yksinäisyyden tunne sekä suvaitsemattomuus.

Tapaturmat kotona, koulussa, liikenteessä, siinä missä suuronnettomuudet ja vapaa-ajan tapaturmatkin.

4.1 Seuraavilla toimenpiteillä Varhaiskasvatus pyrkii lisäämään kuntalaisten turvallisuutta ja ehkäisemään turvattomuutta

- Eri varhaiskasvatuksen toimintamuodoissa (päivähoito, aamu- ja iltapäivätoiminta, esiopetus) huolehditaan, että toimintaympäristö on turvallinen niin lapsille kuin aikuisille.
- Asianmukaiset tilat lisäävät turvallisuutta ja vähentävät tapaturmariskiä.
- Yksiköissä on riittävä ja koulutettu henkilöstö, jolla on ajantasainen EA koulutus.
- Toimipisteiden säännölliset tarkastukset ympäristöterveyshuollon ja työterveyshuollon toimesta.
- Varhaiskasvatuksen toimipisteissä on ajantasaiset pelastussuunnitelmat.
- Poistumisharjoitukset järjestetään vuosittain.
- Toiminnassa mukana olevat lapset saavat ikäkauteensa ja edellytyksiinsä liittyviä valmiuksia toimia turvallisesti erilaisissa ympäristöissä.
- Kasvatuskumppanuus; vanhempien ja henkilökunnan tietoista sitoutumista toimimaan lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseksi, keskinäistä luottamusta, kunnioittamista ja tasavertaisuutta.

Lähteet:

Varhaiskasvatuksen turvallisuutta ohjaavia asiakirjoja mm.

Allergisen lapsen hoito-ohjeet (2013) Kuntaliitto

Infektioriskin vähentäminen päivähoitossa (2005) Oppaita 28, STM

Pitkäaikaissairaiden lasten lääkehoidon turvallinen toteuttaminen lasten päivähoitossa (2012). Kuntainfo. STM

Päivähoidon turvallisuussuunnittelu (2008). Olli Saarsalmi (toim.). Oppaita 71, STM

Turvallinen lääkehoito (2005). Oppaita 32, STM

Päiväkotien suunnitteluohjeet (2010). RT 96-11003 Ohje-, tiedonjyvä- ja säännöskortit. Rakennustieto.

Työturvallisuus ja työhyvinvointi päivähoitossa (2010). Työturvallisuuskeskus

4.2 Seuraavilla toimenpiteillä Koulutoimi pyrkii lisäämään kuntalaisten turvallisuutta ja ehkäisemään turvattomuutta

Turvattomuus:

- Kaikissa Teuvan kouluissa on otettu käyttöön valtakunnallinen KiVa-koulutoiminta eli kiusaamisen vastainen toiminta (www.kivakoulu.fi).
- Nivelvaiheiden siirtymiin on kiinnitetty erityistä huomiota mm. eskareiden ja 1-luokkalaisten tutustumispäivä, 6-luokkalaisten tutustumispäivä, vanhempainillat, 7-luokkalaisten ryhmäyttämispäivä, 9-luokkalaisten tutustumispäivät lähialueen 2.asteen oppilaitoksiin.
- Siirtopalaverit koulun oppilashuoltoryhmän kanssa, kun oppilas siirtyy varhaiskasvatuksesta eskariin, eskarista alakouluun, alakoulusta yläkouluun.
- Oppilashuoltoryhmä kokoontuu kerran viikossa ja laajennettu oppilashuoltoryhmä (mukana oppilashuoltoryhmän lisäksi esim. seurakunnan, poliisin, nuorisotoimen, sosiaalityön edustus) kokoontuu kaksi kertaa vuodessa.
- Koulukuraattorin ja kouluterveydenhoitajan saatavuus parantunut.
- Tukioppilastoiminta 8 - ja 9 - luokkalasille, toimivat 7-luokkalaisten tukena koulun aloituksessa. Alakouluissa on vastaavatyypistä kummioppilastoimintaa.
- Sähköinen reissuvihko - Wilma on helpottanut vanhempien ja koulun välistä yhteydenpitoa.
- Väkivaltaisen käyttäytymisen suhteen on nollatoleranssi. Mikäli sellaisesta saadaan tieto, siihen puututaan välittömästi.
- Välitunti- ja ruokailuvalvonnat lisäävät turvallisuudentunnetta.
- Yläkoulussa toimii päivystäjä, joka havainnoi tuntien aikana mahdollisista ylimääräisistä liikkujista ja esim. omaisuusrikoksia pystytään näin ehkäisemään.
- Kaikki koulun aikuiset ovat kasvattajia ja heidän tulee puuttua esim. ilkivaltaan.

Tapaturmat:

- Kouluilla on pelastussuunnitelmat, joita päivitetään määräajoin tai olosuhteiden muuttuessa esim. remontin vuoksi
- Tapaturmia yritetään koulun toimesta välttää informoimalla oppilaita turvallisesta koulutiestä ja esim. koulukuljetuksia järjestettäessä pyritään järjestämään sellainen reitti, että se olisi oppilaille turvallinen.
- Kemian, liikunnan ja teknisen työn tunneilla oppilaille pitäisi olla asianmukaiset varusteet esim. kypärät, suojaimet jne., jolloin tapaturmien riskit vähenevät
- Koulun henkilöstöä on informoitu, miten menetellä jos oppilas loukkaantuu koulupäivän aikana.
- Liikenneturvallisuuskoulutusta järjestetään koululaisille säännöllisesti mm. Mopokoulutusta 8-luokkalsille vuosittain.

- Koulukuljetusten turvallisuuden varmistamiseksi oppilaiden, vanhempien, kuljettajien ja koulun kesken järjestetään vuosittain yhteispalaveri, missä käydään läpi kuljetuksiin liittyvät käytännöt ja liikenneturvallisuuskysymykset.
- Turvallisuustietoa 9-luokkalsille päivä yhteistyössä Maanpuolustuskerhon ja pelastuslaitoksen kanssa.
- Poistumisharjoitukset järjestetään vuosittain
- Koulun henkilöstöä on informoitu toimimisesta äkillisissä kouluun kohdistuvissa uhkatilanteissa, poistumistiet koululuokissa (2 ovea luokahuoneissa) on huomioitu remontoidussa yhtenäiskoulussa.
- Yläkoulussa on oppiaineena terveystieto, jossa opastetaan, miten välttää tapaturmia tai miten menetellä niiden sattuessa.

4.3 Seuraavilla toimenpiteillä Vapaa-aikatoimi pyrkii lisäämään kuntalaisten turvallisuutta ja ehkäisemään turvattomuutta

Nuorisotoimi

- Kunnan nuorisotoimi toimii tiiviissä yhteistyössä seutukunnan muiden nuorisotoimien kanssa (Kurikka, Kauhajoki, Karijoki, Isojoki, Kaskinen). Säännölliset kokoontumiset, joissa käsitellään alueen nuorten tilannetta ja tarpeita ja järjestetään yhteistä toimintaa nuorille
- Nuorisotoimella on tiivis yhteistyö Teuvan seurakunnan kanssa.
- Nuorisotila on avoinna arki-iltaisain.
- Nuorisotilassa järjestetään vuosittain poistumisharjoitukset.
- Nuorten tieto- ja neuvontapalveluita kehitetään yhteistyössä 4H- yhdistyksen kanssa, tavoitteena on vuonna 2015 olla seutukunnallisen JIBBO –tieto- ja neuvontapalvelun jäsenkunta.
- Nuorten osallistaminen ja kuuleminen: Aloitekava.fi -sivusto, sekä Teuvan nuorisotoimen facebook-sivut.
- Moniammatillinen yhteistoimintaryhmä, johon osallistuvat mm. kouluterveydenhoitaja, kuraattori, opinto-ohjaaja, nuorisotoimi, seurakunta, partio, sekä 4H- yhdistys. Yhteistoimintaryhmä syventää nuorten kanssa toimivien tahojen yhteistyötä, tehostaa ennaltaehkäisevää toimintaa sekä auttaa ripeämmin tunnistamaan ja löytämään uhat varhaisen puuttumisen mallilla.
- Harrastusmahdollisuuksien turvaaminen, uusien harrastusmuotojen kehittäminen ja harrastusten hintojen pitäminen kohtuullisella tasolla.
- Nuorisotoimi järjestää vuosittain päihdevalistustapahtumia koululla.
- Palvelukeskus Trilla toimii seutukunnalla, Trillan hankkeista Työpaja- hanke, Työpaja Focus –hanke ja Etsivä nuorisotyö toimivat osittain myös Teuvalla. Suurin osa asiakkaista näihin hankkeisiin ohjautuu sosiaalitoimistojen ja TE-toimistojen kautta.

Liikuntatoimi/Uimahalli:

- Uimahallilla on oma pelastussuunnitelma, joka päivitetään määräajoin, aina olosuhteiden muuttuessa.
- Uimahallilla pidetään säännöllisesti useamman kerran vuodessa ensiapukoulutusta henkilökunnalle.
- Henkilökunta on hengenpelastustaitoista.
- Henkilökunnalle järjestetään vuosittain poistumisharjoitukset.
- Uimahallin valvontatutkimusohjelma, jossa määritellään esim. allasveden näytteidenottopäivät.
- Talonmiehet suorittavat määräajoin allasvesikurssit, allasvedestä vastuussa olevat talonmiehet omistavat vesipassit.

4.4 Seuraavilla toimenpiteillä Kirjasto pyrkii lisäämään kuntalaisten turvallisuutta ja ehkäisemään turvattomuutta

- Kirjasto tarjoaa kaikille kuntalaisille maksuttoman pääsyn ajantasaisen tiedon ja viihteen ääreen. Kirjaston oman kokoelman lisäksi käytössä ovat koko Suomen kirjastoverkon palvelut.
- Kirjasto vähentää turvattomuuden tunnetta tarjoamalla asiakkaiden käyttöön lainauskokoelman lisäksi mm. internet -tietokoneita, joilla voi hoitaa asioitaan.
- Kirjasto toimii kaikille avoimena ja tasapuolisena kohtaamis- ja tapaamispaikkana.
- Kirjasto pyrkii olemaan mahdollisimman esteetön ja turvallinen tila kaikille asiakasryhmille, vähentäen näin tapaturmariskiä.
- Kirjaston henkilökunta on varautunut kykyjensä mukaan ennaltaehkäisevästi turvallisuutta vaarantaviin tilanteisiin mm. turvallisuuskoulutuksella.
- Henkilökunnalle järjestetään vuosittain poistumisharjoitukset.
- Kirjastolla on oma pelastussuunnitelma, joka päivitetään määräajoin, aina olosuhteiden muuttuessa.

4.5 Seuraavilla toimenpiteillä Tekninen toimi pyrkii lisäämään kuntalaisten turvallisuutta ja ehkäisemään turvattomuutta

- Viime vuoden aikana on järjestetty muun muassa tieturvallisuuskoulutus teknisen toimen henkilöstölle, muille yleisten alueiden ylläpitäjille, sekä traktoriurakoitsijoille. Koulutusta järjestetään säädösten ja asetusten muuttuessa, ja aina tarvittaessa osaavan henkilöstön ammattitaidon ylläpitämiseksi.
- Kouluilla, kunnan virastoilla ja kunnan omistuksessa olevilla kiinteistöillä on omat ajantasaiset ja asianmukaisesti laaditut palo-, pelastus-, ja varautumissuunnitelmansa.

- Häiritsevän moottoriajoneuvoilla ajon rajoittamisen estämiseksi keskustan alueella kunnassa on perustettu työryhmä, johon kuuluu edustus mm. teknisestä ja tulevaisuuslautakunnasta.
- Teknisessä toimessa on vireillä suojelusuunnitelman laatiminen Teuvan kunnan pohjavesialueille. Juomaveden laatua tarkkaillaan säännöllisesti. Jätehuolto asianmukaisesta järjestämisestä huolehditaan
- Kiinteistöissä ja huoneistoissa tulee suorittaa riittävästi perusparannus- ja kunnossapitotöitä. Rakennusvalvonnan tulee olla tehokasta ja tarpeisiin tulee reagoida ripeästi.
- Kaavateiden ja yksityisteiden kunnossapito- ja huoltotöiden on oltava tekniseltä suorituskyvyltään laajasti ja tehokkaasti toteutettu. Töiden tuottajien kaluston on oltava määräysten mukaisia ja riittäviä. Kriteerit täyttävien yksityisteiden hoidolla parannetaan sivukylien asukkaiden liikenneturvallisuutta. Hoitosopimuksen piiriin kuuluu myös ns. sosiaalisin perustein hoidettavia teitä.
- Teiden osoitejärjestelmää tarkennetaan tarpeen mukaan. Ennen osoitejärjestelmän muutosta kuullaan myös pelastuslaitoksen mielipide selkeimmän vaihtoehdon löytymiseksi.
- Leikkipaikkojen ja liikunta-alueiden kalusteet ja laitteet sekä Parranlammen uima-alueen veden laatu ja pelastusvälineet tarkistetaan säännöllisesti. Puutteet kirjataan tarkastusraporttiin ja korjataan välittömästi tai viallisten laitteiden käyttö estetään.
- Liikenneturvallisuutta parannetaan erityisesti risteyksissä, selkeillä opasteviitoilla, liikennemerkein, kanavoinneilla ja näkemäraivauksilla.
- Työturvallisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota ja suojarusteiden käyttö on pakollista.
- Henkilöstölle järjestetään vuosittain poistumisharjoitukset.
- Tekninen toimi tuottaa vähintään kerran vuodessa katsauksen kunnassa ja maakunnan liitossa vireillä olevista ja lähiaikoina vireille tulevista kaava-asioista.
- Ruokaturvallisuutta ylläpidetään julkisissa ruokapalveluissa vastuullisista hankinnoista, hygieenisistä toimintatavoista ja toimitilojen kunnossapidosta huolehtimalla, Oikeat toimintatavat varmistetaan koulutuksella ja ohjeistuksella.
- Valmiussuunnitelmien ja valmiusharjoitusten säännöllinen päivittäminen 4 vuoden välein Teuvan kunnan palvelutuotannon kiinteistöt ovat esteettömiä ja saavutettavuudessa huomioidaan kaikkien eri asiakasryhmien tarpeet.
- Uudisrakentamisesta palvelutuotannon rakennusten esteettömyys on keskeinen suunnittelun lähtökohta ja rakennukset rakennetaan esteettömiksi. Myös yksityisen palvelutuotannon osalta kannustetaan esteettömien ratkaisujen käyttöön.
- Kunnan kiinteistöjen kokoustilat varustetaan induktiosilmukoilla, mikä mahdollistaa eri asiakasryhmille kaiken tyyppisten tilaisuuksien sekä kokousten osalta parhaat mahdolliset äänentoisto-olosuhteet.

4.6 Seuraavilla toimenpiteillä Hallinto- ja elinkeinopalvelut pyrkii lisäämään kuntalaisten turvallisuutta ja ehkäisemään turvattomuutta

- Yhteispalvelupisteessä on tarjolla Kelan, TE-toimiston ja kunnan palveluita sekä etäpalveluna Kelan, verohallinnon, oikeusaputoimiston ja edunvalvonnan palveluita.
- Avoin ja aktiivinen tiedottaminen.
- Etuudet (siivouspalveluseteli, vaipparaha, pirttilahja, kesätyöpaikat, kesätyötuki).
- Yhdistystoiminnan tukeminen (yhteistyö, avustukset, maksuttomat kokoukset).
- Asianmukaiset ja esteettömät toimitilat lisäävät turvallisuutta.
- Toimipisteiden säännöllinen tarkastus työterveyshuollon toimesta.
- Henkilöstö on osallistunut turvallisuuskoulutukseen.
- Henkilöstölle järjestetään vuosittain poistumisharjoitukset.

4.7 Seuraavilla toimenpiteillä LLKY, neuvolatoiminta ja vanhushuolto pyrkii lisäämään kuntalaisten turvallisuutta ja ehkäisemään turvattomuutta

Lapset:

- Neuvola on tuttu, helppo ottaa yhteyttä ja tutut työntekijät vastaan ottamassa, ns. matalan kynnyksen paikka.
- Kouluilla toimivat tutut terveydenhoitajat, joihin on helppo ottaa yhteyttä.
- Neuvolan perhetyöntekijä kuuluu neuvolan tiimiin, häneen voivat perheet itse ottaa yhteyttä tai asiakasperheet ohjautuvat neuvolan kautta.
- Terveyskeskuspsykologin vastaanotto on Teuvan neuvolassa eli palvelu omalla paikkakunnalla.
- Toimivat lääkäripalvelut lastenneuvolassa ja kouluterveydenhuollossa.
- Hyvät ja toimivat yhteistyöverkostot sekä LLKY:n sisällä että kunnan toimijoiden kanssa.
- 1.1.2014 alkaen Teuvalla, Karijoella ja Isojoella toimii vakinaisesti yksi neuvolan perhetyöntekijä tehtäväkenttäänään ennaltaehkäisevä perhetyö.

Ikäihmiset:

- Asumistarjontaa keskustan tuntumaan niille, jotka haluavat muuttaa kyliltä lähemmäs palveluja.
- Asiointipalvelu paikallisten taksien hoitamana toimii mutta pitäisikö ilmoitus lehdesä olla useammin.
- Kotihoidon palveluihin kuuluu ikäihmisten hyvinvointia tukevat ajoittain tehtävät kotikäynnit, joissa selvitetään mm. kotona pärjäämistä.
- LLKY:n nettisivuilla ja Suuplarissa palveluneuvonta.

- Suunnitteilla seniorineuvolatoiminta, joka tulee keskittymään keskustajamaan.

5 Tilastoja

Rikosten määrien kehitys näkyy poliisin tilastoissa, joiden perusteella Teuva vaikuttaisi olevan suhteellisen rauhallinen kunta.

	2009	2010	2011	2012
Omaisuusrikokset	32	33	41	32
Pahoinpitelyt	10	9	22	19
Henkeen ja terv.	13	14	26	21
Alkoholirikokset	5	3	0	6
Liikenne rikokset	114	141	80	70
Liikenne rikkomukset	99	150	131	93
Päihdekiinniotot	18	26	33	33

5.1 Yhteenvedot kuntalaisille tehdyistä kyselyistä

Kuntalaisille paikallislehti Tejukassa teetetyyn turvallisuuskyselyn yhteenvedon perusteella voidaan todeta omaisuusrikosten aiheuttavan merkittävimmän huolen yli 16 -vuotiaiden keskuudessa (73%) vastaajista. Väkivaltarikosten ja liikenneonnettomuuksien osuus kyselyssä nousi myös vastauksissa esiin (30%), mutta myös poliisin palveluiden saatavuuden heikkeneminen (43%). Poliisin näkyminen liikenteessä, sekä käytettävissä olevat resurssit (henkilöstö) luonnollisesti vaikuttavat asiaan. Poliisin toiminta on kuitenkin verrattain tehokasta, sillä Etelä-Pohjanmaan poliisilaitos on rikosten selvittämisessä maan kärkitasoa. Vaikka poliisi ei olekaan enää jokapäiväinen näky katukuvassa, tietty kyläpoliisimentaliteetti on edelleen voimissaan, mikä tavallaan edesauttaa virkavallan toimintaa.

Alueen rikollisuustilanne sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden tilanne on kuitenkin kohtuullinen. Taso on pysynyt vakaana useiden vuosien ajan. Yhteiskunnalliset painotukset vaikuttavat myös rikollisuustilastoihin. Rikollisuuden kokonaismäärään voitaisiin tehokkaimmin vaikuttaa, kun aikuiset ihmiset alkaisivat noudattaa liikennesääntöjä. Erityisesti liikenneturvallisuuden valvonnalla on suuri painoarvo, ja sille tulisi antaa enemmän näkyvyyttä. Lisääntyneet päihteidenkäytön riskit aiheuttavat kuitenkin lisääntyneen huolen. Yleinen turvattomuuden tunne on lisääntynyt ihmisten välinpitämättömyyden tai kasvuympäristön muutoksen seurauksena. Eroperheiden määrä lisääntyy, eri-ikäiset kansalaiset (erityisesti nuoret) passivoituvat, pahoinvointi ja sen myötä ilkivallan ja vahingonteot sekä päihteiden käyttö lisääntyy.

A Henkilökohtainen merkittävyys % vastaajista						YHTEENVETO - Vaikuta turvallisuuteesi Yläasteikäiset	B Oma asuin- tai toimintaympäristösi merkittävyys % vastaajista							
Horo	Kauppila	Komsi	Nori	Perälä	Riippi		Äystö	Horo	Kauppila	Komsi	Nori	Perälä	Riippi	Äystö
	40													
30			45		33		Ilkivalta ja häiriökäyttäytyminen							
	33		36				Katu- ja tiesuunnittelun/hoidon puutteet			31	45			
							Yksinäisyyden tunne							
							Alkoholin liikakäyttö	30						
30							Rattijuoppous	30						
				35			Huumeiden käytön lisääntyminen							
	33						Toimeentulon heikkeneminen							
			36				Lähipalveluiden saatavuuden heikkeneminen							
30			45	31			Kylien autioituminen	30			54			
						38	Sosiaali- ja terveyspalveluiden heikentyminen				36			
							Kunnallisten palveluiden heikkeneminen	30						
						58	Poliisin palveluiden saatavuuden heikkeneminen							38
	40						Kiusaaminen, syrjintä ja häirintä työpaik./koul.							
							Syrjäytyneisyyden lisääntyminen							
	33	31	36	65		33	Harrastusmahdollisuuksien heikkeneminen				64	62		54
			45				Omaisuusrikokset							
	33		36				Väkivaltarikokset							
						33	Tullipalo							

Internet päästää käsiksi mihin tahansa tietoon, myös turvattomuutta lisäävään. Medialukutaitoon olisi kiinnitettävä huomattavasti enemmän huomiota. Ihmisten vastuunotto omasta ja läheistensä elämästä on hiipunut. Kunnan sisäisen turvallisuuden kannalta olisikin suotavaa, että korostettaisiin edelleen moniammatillista yhteistyötä, sekä yhteistyötä viranomaisten kanssa. Kunta ei voi tehdä mitään muutoin kuin kuntalaistensa kautta. Ihmisen tulee kyetä ja osata huolehtia ensin itsestään, jonka jälkeen "kyetään huolehtimaan myös naapurista". Perheitä ja yksilöitä on yhä enemmän tuettava ja opastettava huolehtimaan itsestään, muutoin kuntakin ajautuu turvattomuuden ja pysähtyneisyyden tilaan.

A Henkilökohtainen merkittävyys % vastaajista		YHTEENVETO - Vaikuta turvallisuuteesi Lukiolaiset	B Oma asuin- tai toimintaympäristösi merkittävyys % vastaajista	
Tytöt	Pojat		Tytöt	Pojat
43		Ilkivalta ja häiriökäyttäytyminen		
47		Rauhattomuus asuinympäristössä		
39		Alkoholin liikakäyttö		
61	25	<i>Rattijuoppous</i>		20
34	20	Huumeiden käytön lisääntyminen		
34	20	Toimeentulon heikkeneminen		
47	20	Lähipalveluiden saatavuuden heikkeneminen	47	25
47	25	Kylien autioituminen	39	20
52	20	Sosiaali- ja terveystalveluiden heikentyminen	56	
52		Kunnallisten palveluiden heikkeneminen	34	
56		Poliisin palveluiden saatavuuden heikkeneminen	43	
		Vanhusten hoidon heikkeneminen	56	
39		Perheiden pahoinvointi		
52		Kiusaaminen, syrjintä ja häirintä työpaik./koul.		
30		Syrjäytyneisyyden lisääntyminen		20
86	25	<i>Harrastusmahdollisuuksien heikkeneminen</i>		
39		Omaisuusrikokset	73	
56		Väkivaltarikokset	30	
43		Rakennusten turvattomuus		
43		Tulipalo		
43		Työtaturmat		
60		Liikenneonnettomuus (jalan, ajoneuvoilla jne.)	30	
43		Kotitaturma (remontoidessa, siivotessa jne.)		
34		Vapaa-ajan tapaturmat		

Kuntalainen – vaikuta turvallisuuteesi

1 = ei lainkaan, 2 = jonkin verran, 3 = ei vähän eikä paljon, 4 = melko paljon, 5 = paljon

Henkilökohtainen merkitys A	YHTEENVETO – Vaikuta turvallisuuteesi Kuntalaiset	Oma asuin- ja toimintaympäristösi B
19	Ilkivalta ja häiriökäyttäytyminen	14
17	Rauhattomuus asuinympäristössä	17
25	Katu- ja tiesuunnittelun/hoidon puute	25
27	Yksinäisyyden tunne	17
13	Alkoholin liikkäyttö	18
21	Rattijuoppous	19
23	Huumeiden käytön lisääntyminen	18
23	Toimeentulon heikkeneminen	24
29	Lähipalveluiden saatavuuden heikkeneminen	33
33	Kylien autioituminen	34
31	Sosiaali- ja terveyspalveluiden saannin heikkeneminen	33
32	Kunnallisten palveluiden heikkeneminen	30
34	Poliisin palveluiden saatavuuden heikkeneminen	36
33	Vanhusten hoidon heikkeneminen	35
27	Perheiden pahoinvointi	27
24	Kiusaaminen, syrjintä ja häirintä työpaikalla/koulussa	22
23	Syrjäytyneisyyden lisääntyminen	26
26	Omaisuusrikokset	24
22	Väkivaltarikollisuus	20
22	Rakennusten turvattomuus	21
20	Tulipalo	21
23	Työtaturmat	22
25	Liikenneonnettomuus(jalkaisin, ajoneuvolla jne.)	25
18	Kotitaturmat (siivotessa, remontoidessa jne.)	19
20	Vapaa-ajan tapaturmat	21

Kuntalaiset kirjasivat seuraavanlaisia uhkia ja toimenpide-ehdotuksia turvallisuuden lisäämiseksi:

- petoeläinten lisääntyminen
- opettajille enemmän valtaa puuttua vääryksiin
- hälytysajoneuvot eivät löydä tarpeeksi nopeasti sivukylille
- ikäihmisille kansalaisopiston piirejä
- Loukajan vesi pidettävä puhtaana
- julkista liikennettä lisättävä
- poliisin heikko saatavuus
- katuvalot pitää palaa pimeällä
- yksin asuminen
- palvelut pysyttävä Teuvalla

5.2 Tapaturmat

Kunnan asukkaiden ikä vaikuttaa yleisimpänä tekijänä tapaturmien ja väkivallan määrään. Eroja voivat aiheuttaa myös työturvallisuus, liikenneturvallisuus, työllisyys ja esimerkiksi päihdeongelmat.

Taulukko 9. Tapaturmien ja väkivallan aiheuttamat hoitajakset, potilaat, hoitopäivät ja kuolemat viiden vuoden aikana, 2006-2010. ^{10 11 12}

Kunta	Hoitajaksoja		Potilaita		Hoitopäiviä		Hoitopäiviä/ hoitajaksoja	Kuolleita	
Koko alue	24 170	-6%	14 650	-5%	230 510	-9%	9,3	810	-
Alajärvi	1 290	-11%	783	-9%	10 892	-25%	8,4	46	-
Alavus	1 220	-	751	-	13 955	-	11,2	40	-
Evijärvi	330	-14%	208	-12%	2 731	-30%	8,0	7	-44%
Ilmajoki	1 460	-	890	-	12 289	-16%	8,3	38	-
Isojoki	350	-	183	-20%	4 236	-	11,6	10	-
Jalasjärvi	1 260	-	695	-	20 206	+68%	15,4	48	-
Karjoki	200	-18%	127	-	1 684	-40%	8,3	5	*
Kauhajoki	1 780	-8%	1 108	-	15 008	-	8,3	80	+29%
Kauhava	2 200	-11%	1 302	-11%	21 691	-15%	9,6	74	-
Kuortane	640	-	366	-	6 639	-	10,1	15	-
Kurikka	2 090	-	1 144	-6%	26 569	+30%	12,3	73	-
Lappajärvi	500	-	298	-	5 609	-	10,9	14	-
Lapua	1 750	-8%	1 091	-	17 300	-	9,6	62	-
Seinäjoki	6 150	-8%	3 989	-4%	36 704	-37%	5,9	197	-
Soini	320	-	210	-	2 358	-38%	7,3	8	-
Teuva	730	-21%	442	-18%	10 970	-	14,4	22	-
Töysä	420	-	253	-	2 635	-37%	6,2	12	-
Vimpeli	500	-	295	-	7 287	*	13,9	15	-
Ähtäri	1 000	-	595	-	11 750	-	11,4	40	-

Muun muassa kaikki yllämainitut esimerkit ja toimenpiteet toimivat osaltaan ennaltaehkäisevänä toimintana tapaturmien ehkäisyssä. Tavoitteena kunnassa on puuttumattomuuden kulttuurin purkaminen, jotta puuttumisen kynnyks madaltuisi entisestään jokaisella sektorilla, koskien kuntalaista niin vapaa-ajalla, työssä, kotona kuin koulussa. Tehokas ennaltaehkäisevä toiminta estää todistetusti parhaiten tapaturmia kaikissa ikäryhmissä.

6 Turvallisuutta ohjaavat strategiat ja toimenpideohjelmat

- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (LLKY)
- Mielenterveys- ja päihdestrategia 2011- 2015 (LLKY)
- Suupohjan alueen ehkäisevän päihdetyön strategia koulu- ja nuorisotyöhön
- Perhe ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn toimintaohjelma: Suupohjan seutukunnan toimintamalli
- Opetussuunnitelmat
- Koulujen kolmiportainen tukimalli
- KiVa- koulu toimenpidemalli kiusaamista vastaan
- Teuvan kunnan koulujen oppilashuoltokansiot
- Teuvan kuntastrategia 2011- 2020
- Teuvan kulttuuristrategia 2012 – 2016
- Terveysliikunnan toimenpideohjelma 2013 - 2015
- Työsuojelun toimintaohjelma 2013- 2016 (LLKY)
- Suupohjan seudun kotouttamisohjelma 2012
- Teuvan elinkeinostrategia 2013
- Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän strategia
- Tienpidon ja liikenteen suunnitelma 2013 - 2017
- Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen palvelutasopäätös
- Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen valvontasuunnitelma

7 Seuranta

Turvallisuussuunnittelutyöryhmä / hyvinvointityöryhmä seuraa yllä olevien tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista vuosittaisella yhteistyöpalaverilla. Turvallisuussuunnitelma vahvistetaan valtuustokausittain valtuustossa.

työryhmän jäsenet:

Veli Nummela	kunnanjohtaja
Jukka Palomäki	maanrakennusmestari
Aki Rossi	kirjastonjohtaja
Maija-Liisa Saksa	rehtori
Anne Niemelä	ruokapalvelupäällikkö
Leena Kittilä	varhaiskasvatusjohtaja
Annukka Käkelä	vapaa-aikasihteeri
Arja Aromaa	LLKY

LÄHTEET:

<http://www.teuva.fi/e/>

<http://www.lkky.fi/>

<http://www.kunnat.net/fi/Sivut/default.aspx>

<https://www.tilastokeskus.fi/>

http://www.intermin.fi/sisainenturvallisuus/paikallinen_turvallisuussuunnittelu

http://www.intermin.fi/download/43473_Kuntalaisen_turvallisempi_arki_esite_FINAL.pdf

<http://www.ely-keskus.fi/documents/10191/56139/EPO+Pientalon+tulvaopas/7dcbcb75-69b6-4bcd-a694-2318c010dc5f>

Kotona huomioonotettavaa:

- Palovaroittimet asennettu kattoon ja varmistetusti käyttökunnossa.
- Vähintään yksi toimiva palovaroitin 60 m² kohti joka kerroksessa.
- Sammutusvälineet helposti saatavilla ja niiden käyttö hallussa.
- Kodin poistumisreitit on suunniteltu ja niiden käyttöä harjoiteltu.
- Riittävä valaistus kodissa.
- Ensiapuvälineet esillä ja ensiaputaidot hallussa.
- Sähkölaitteiden käyttöohjeet ovat tutut ja tallessa.
- Näkyvästi esillä: *häätänumero 112, Myrkytystietokeskuksen numero (09) 471 977, terveyskeskuksen tai oman lääkärin puhelinnumero, päivystävän lääkäriaseman numero, vaarallisten kemikaalien varoitusmerkinnät.*
- Lapsiperheissä myrkyttömät huonekasvit.